

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «ЕКОНОМІКО-ПРАВНИЧИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Олена ГРИБАНОВА

2024

ТЕОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки фахових молодших бакалаврів

галузі знань: 23 Соціальна робота

спеціальності: 231 Соціальна робота

освітньо-професійної програми: Соціальна педагогіка

Укладач: Олександра СОРОКІНА

Обговорено та ухвалено
на засіданні циклової комісії соціальної
роботи, педагогіки та адвокатури
Протокол № 1 від «28» серпня 2024

Голова ЦК Олена МАЛОВІЧКО
(підпис) (ім'я, прізвище)

Ухвалено методичною радою коледжу

Протокол № 1 від «18» вересня 2024
Заступник директора з НМР

 АЛЬОНА ХОДАКОВСЬКА
(підпис)

2024 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо- професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	
Кількість кредитів - 3	Галузь знань <u>231 – соціальна робота</u> (шифр і назва)	Вибіркова	
Розділів – 2	Спеціальність 231 – соціальна робота	Рік підготовки: 3	
Загальна кількість годин - 90		1-й сем	-й сем
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття освіти: – 4 год.	Освітньо-професійна програма <i>Соціальна педагогіка</i>	30 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	год.
		Лабораторні	
	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	год.	год.
		Самостійна робота	
		30 год.	год.
Вид контролю:			
екзамен		-	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення курсу є формування у студентів цілісного уявлення про соціальну роботу як форму професійної діяльності та основних теоретичних засад її здійснення. Знайомство з основними теоріями на яких ґрунтується сучасна соціальна робота, дозволить студентам орієнтуватися у науковому полі сучасних теорій психології та соціології, які складають теоретичне підґрунтя здійснення практики сучасної соціальної роботи, створить власне розуміння щодо позиції, яку займає соціальний працівник у вирішення проблеми клієнта або груп клієнтів.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ✓ засвоєння теоретичних засад соціальної роботи;
- ✓ ознайомлення зі змістом та сферою практичного застосування теорії соціальної роботи;
- ✓ набуття навичок аналізу конкретних ситуацій у соціальній роботі з урахуванням теоретичних знань курсу..

У разі успішного завершення курсу здобувач освіти набуває **програмні компетентності**:

ІК. Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів соціальної роботи, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях;

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК 1. Здатність розуміти сутність, напрямки та види соціальної роботи.

СК 2. Здатність використовувати на практиці знання нормативно-правових актів соціальної роботи і соціального забезпечення.

СК 4. Здатність розуміти соціально-психологічні явища, процеси становлення, розвитку та соціалізації особистості.

СК 12. Здатність дотримуватися етики професійного спілкування і стандартів соціальної роботи.

Програмні результати навчання, які досягаються за допомогою вивчення дисципліни:

РН 1. Здійснювати пошук, аналіз і оброблення інформації для розв'язання професійних завдань.

РН 2. Володіти державною та іноземною мовами у професійному середовищі.

РН 5. Застосовувати етичні принципи і стандарти соціальної роботи у професійній діяльності.

РН 6. Використовувати технології соціальної діагностики, профілактики, корекції із застосуванням сучасних форм та методів професійної діяльності.

РН 7. Застосовувати на практиці нормативно-правові акти з питань надання соціальних послуг.

РН 9. Здійснювати соціальне інспектування і оцінку потреб вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в складних життєвих обставинах.

РН 10. Організовувати заходи з реабілітації, реінтеграції, соціальної адаптації отримувачів соціальних послуг.

РН 11. Аргументувати шляхи подолання проблем та обирати методи їх розв'язання.

РН 13. Визначати зміст і види співпраці з представниками різних професій, груп, громад у професійній діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки. «Теорія соціальної роботи» як навчальна дисципліна має широкі міждисциплінарні зв'язки. В першу чергу, вона пов'язана з курсом «Вступ до спеціальності», в межах якого студенти знайомляться з основами соціальної роботи та який є підґрунтям подальшого вивчення дисциплін.

Наступною дисципліною, з якою пов'язана «Теорія соціальної роботи» є «Технології соціальної роботи» з відповідними прийомами та техніками соціальної роботи щодо певної групи клієнтів.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Класичні теорії соціальної роботи

Тема 1. Вступ до курсу «Теорія соціальної роботи».

Сутність поняття «соціальна робота». Сутність соціальної роботи як професійної діяльності. Об'єкт і предмет соціальної роботи. Відчуження людини. Прояви відчуження людини в економіці. Суб'єкти соціальної роботи в економічній сфері. Прояви відчуження людини в соціальній сфері. Причини маргіналізації частини населення в сучасному суспільстві. Сутність соціальної сфери суспільства. Прояви відчуження людини в політичній сфері. Причини екзистенційної фрустрації сучасної людини. Основні ланки мережі учасників соціальної роботи в духовній сфері.

Тема 2. Психологічні моделі соціальної роботи.

Сутність і значення психології в соціальній роботі. Історично-психологічний нарізок людства, як базова засада технологій соціальної роботи. Психолого-соціальні підвалини соціальної роботи. Психодинамічні методи в соціальній роботі. Біхевіористський напрям в соціальній роботі. Когнітивна психологія в соціальній роботі. Гуманістична психологія в соціальній роботі.

Характеристика і специфіка застосування психологічних методів у соціальній роботі. Основні напрями психологічної допомоги в галузі соціальної роботи: психодіагностика, психокорекція, психологічне консультування і психопрофілактика. Технологія вирішення психологічних завдань.

Тема 3. Соціологічні моделі соціальної роботи.

Взаємозв'язок соціології та соціальної роботи. Провідна роль соціології як методології соціальної роботи. Вплив знань соціальної роботи як науки на соціологію. Мета соціальної роботи. Функції соціологічних методів і техніки вивчення проблем соціальної роботи. Ознаки соціологічного мислення соціальних працівників. Системна модель соціальної роботи. Соціальна система, як цілісне утворення. Базисні системи соціальної роботи. Галузі використання теорії систем в соціальній роботі. Основні обмеження системної моделі соціальної роботи. Основна цінність застосування системних ідей у соціальній роботі. Екологічна модель соціальної роботи. Формування й утвердження екологічного підходу в індивідуальній соціальній роботі. Теоретичний стрижень екологічної моделі соціальної роботи. Концепція життєвого стресу. Концепція протистояння. Концепції життєвої ниші та ареалу. Концепція навичок.

Тема 4. Комплексні моделі соціальної роботи. Кризове втручання

Історія розвитку кризового втручання. Кризове втручання, як комплексний підхід. Теоретична основа кризового втручання. Криза в житті людини. Стадії повернення психічної рівноваги. Чинники зниження здатності індивіда протистояти стресовим ситуаціям. Наслідки кризи. Показання до кризового втручання. Умови досягнення очікуваного результату в процесі кризового втручання. Найпоширеніші методи кризового втручання. Кризове консультування. Техніки психологічної підтримки. Інтенсивний догляд (опіка). Питання обов'язкові для з'ясування перед здійсненням інтенсивного догляду.

Тема 5. Комплексні моделі соціальної роботи. Зосереджена на завданні модель соціальної роботи

Передісторія формування. Зв'язок зосередженої на завданні моделі соціальної роботи з біхевіористськими теоріями. Процедура застосування зосередженої на завданні моделі соціальної роботи. Етапи діяльності відповідно до зосередженої на завданні моделі соціальної роботи. Показання-протипоказання до застосування зосередженої на завданні моделі соціальної роботи.

Тема 6. Комплексна сімейна терапія

Передісторія виникнення сімейної терапії. Сімейна терапія - самостійний підхід, віддалений від соціальної роботи, психіатрії та клінічної психології. Напрями сімейної терапії: структурна сімейна терапія, стратегічний, когнітивно-біхевіористський, екзистенційний підхід. Теоретичні положення сімейної терапії.

Тема 7. Комплексна психосоціальна терапія

Психосоціальна терапія, як технологія соціальної роботи. Процедура використання психосоціальної терапії. Діагностика стану клієнта у межах психосоціального втручання. Створення мотивації найважливіша і найскладніша робота на початковій стадії психосоціальної терапії. Методи психосоціальної терапії: бесіда, командна мультидисциплінарна робота. Трансформація психосоціальної моделі у модель «ведення випадку».

Розділ 2. Сучасні теорії соціальної роботи

Тема 8. Комплексна соціально-педагогічна модель соціальної роботи

Соціально-педагогічна модель соціальної роботи: джерела розвитку. Соціалізація – поняття, механізми, види. Вікова градація та розвиток особистості. Завдання та методи реалізації вікових компетенцій особистості. Використання соціально-педагогічної моделі соціальної роботи в Україні.

Тема 9. Представництво інтересів клієнта в соціальній роботі.

Особливості представництва інтересів. Оцінювання якості послуг. Консьюмеризм. Різновиди і стратегії представництва інтересів. Різновиди індивідуального представництва. Відповідальність соціального працівника. Якості соціального працівника. Процес індивідуального представництва інтересів. Безпосереднє професійне представництво.

Тема 10. Ведення випадку в соціальній роботі

Ведення випадку у соціальній роботі. Реалізація процесу ведення випадку за адміністративною моделлю або моделлю інтенсивного догляду. Первинне оцінювання і складання плану догляду. Реалізація плану втручання і оцінювання його результатів. Ведення професійних записів.

Тема 11. Групова соціальна робота. Самокерована групова робота

Сутність групової роботи. Організація і етапи групової роботи. Групові процеси і явища. Методи і прийоми групової роботи. Класифікація груп і групові процеси

Тема 12. Організація групової соціальної роботи

Планування і підготовка групової роботи. Переговори і узгодження діяльності. Проведення групових занять і зустрічей. Терапевтичні ефекти групи і групової соціальної роботи. Критерії, показники завершення групової соціальної роботи. Технології завершення групової соціальної роботи.

Тема 13. Проведення тренінгів в практиці соціальній роботі

Навчальні тренінги для працівників соціальної служби. Сутність і призначення тренінгової роботи. Проведення тренінгів у соціальній роботі. Методи і стилі навчання. Особливості соціально-психологічних тренінгів.

Тема 14. Деонтологія в соціальній роботі

Деонтологія соціальної роботи. Професійна етика, професійно-етична культура. Особисті якості соціального працівника, професійний обов'язок соціального працівника. Професійні якості соціального працівника. Професіограма. Посадова інструкція. Професійна комунікація, комунікативні бар'єри, конфлікт.

Тема 15. Менеджмент соціальної роботи

Управління соціальною роботою. Менеджмент соціальної роботи. Новий менеджеріалізм. Бюрократизм. Патерналізм. Фратерналізм. Соціальне партнерство. Адміністративний менеджмент соціальної роботи. Фінансовий менеджмент соціальної роботи. Кадровий менеджмент соціальної роботи. соціальна послуга. Ринок соціальних послуг.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		л	с/п	лаб.	сам.роб. інд.завд.
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. Класичні теорії соціальної роботи					
Тема 1. Вступ до курсу «Теорія соціальної роботи».	6	2	2		2
Тема 2. Психологічні моделі соціальної роботи.	6	2	2		2
Тема 3. Соціологічні моделі соціальної роботи.	6	2	2		2
Тема 4. Комплексні моделі соціальної роботи. Кризове втручання	6	2	2		2
Тема 5. Комплексні моделі соціальної роботи. Зосереджена на завданні модель соціальної роботи	6	2	2		2
Тема 6. Комплексна сімейна терапія	6	2	2		2
Тема 7. Комплексна психосоціальна терапія	6	2	2		2
Разом за модулем 1	42	14	14		14
Модуль 2. Сучасні теорії соціальної роботи					
Тема 1. Комплексна соціально-педагогічна модель соціальної роботи	6	2	2		2
Тема 2. Представництво інтересів клієнта в соціальній роботі.	6	2	2		2
Тема 3. Ведення випадку в соціальній роботі	6	2	2		2
Тема 4. Групова соціальна робота. Самокерована групова робота	6	2	2		2
Тема 5. Організація групової соціальної роботи	6	2	2		2
Тема 6. Проведення тренінгів в практиці соціальній роботі	6	2	2		2
Тема 7. Деонтологія в соціальній роботі	6	2	2		2
Тема 8. Менеджмент соціальної роботи	6	2	2		2
Разом за модулем 2	48	16	16		16
Усього годин	90	30	30		30

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до курсу «Теорія соціальної роботи».	2
2	Психологічні моделі соціальної роботи.	2
3	Соціологічні моделі соціальної роботи.	2
4	Комплексні моделі соціальної роботи. Кризове втручання	2
5	Комплексні моделі соціальної роботи. Зосереджена на завданні модель соціальної роботи	2
6	Комплексна сімейна терапія	2
7	Комплексна психосоціальна терапія	2
8	Комплексна соціально-педагогічна модель соціальної роботи	2
9	Представництво інтересів клієнта в соціальній роботі.	2
10	Ведення випадку в соціальній роботі	2
11	Групова соціальна робота. Самокерована групова робота	2
12	Організація групової соціальної роботи	2
13	Проведення тренінгів в практиці соціальній роботі	2
14	Деонтологія в соціальній роботі	2
15	Менеджмент соціальної роботи	2
Разом		30

6. Теми семінарських занять (практичних/лабораторних)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до курсу «Теорія соціальної роботи».	2
2	Психологічні моделі соціальної роботи.	2
3	Соціологічні моделі соціальної роботи.	2
4	Комплексні моделі соціальної роботи. Кризове втручання	2
5	Комплексні моделі соціальної роботи. Зосереджена на завданні модель соціальної роботи	2
6	Комплексна сімейна терапія	2
7	Комплексна психосоціальна терапія	2
8	Комплексна соціально-педагогічна модель соціальної роботи	2
9	Представництво інтересів клієнта в соціальній роботі.	2
10	Ведення випадку в соціальній роботі	2
11	Групова соціальна робота. Самокерована групова робота	2
12	Організація групової соціальної роботи	2
13	Проведення тренінгів в практиці соціальній роботі	2
14	Деонтологія в соціальній роботі	2
15	Менеджмент соціальної роботи	2
Разом		30

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до курсу «Теорія соціальної роботи».	2
2	Психологічні моделі соціальної роботи.	2
3	Соціологічні моделі соціальної роботи.	2
4	Комплексні моделі соціальної роботи. Кризове втручання	2
5	Комплексні моделі соціальної роботи. Зосереджена на завданні	2

	модель соціальної роботи	
6	Комплексна сімейна терапія	2
7	Комплексна психосоціальна терапія	2
8	Комплексна соціально-педагогічна модель соціальної роботи	2
9	Представництво інтересів клієнта в соціальній роботі.	2
10	Ведення випадку в соціальній роботі	2
11	Групова соціальна робота. Самокерована групова робота	2
12	Організація групової соціальної роботи	2
13	Проведення тренінгів в практиці соціальній роботі	2
14	Деонтологія в соціальній роботі	2
15	Менеджмент соціальної роботи	2
Разом		30

Індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання передбачає написання аналітичного огляду з визначення специфіки соціальної роботи з однієї із категорій клієнтів (прийомні сім'ї; кризові сім'ї; сім'ї військових; діти військових; ветерани війни; інваліди війни; жертви військових злочинів; особи з ПТСР; особи, які перебували у полоні; обдаровані діти; важковиховувані школярі; учнівська молодь; студентська молодь; жертви торгівлі людьми; діти вулиці; жертви деструктивних культів; неповні сім'ї; сім'ї алкоголіків; інваліди; жертви сімейного насильства; особи, що звільнились з місць позбавлення волі; молодь, схильна до вживання наркотиків; особи, що переживають життєву кризу; особи, схильні до суїциду; люди похилого віку; жертви катаклізмів; особи з ігровою залежністю; особи, які зазнали насильства; внутрішньо переміщені особи). Детальні вимоги до виконання індивідуального завдання розміщені у відповідній секції на сторінці курсу у системі moodle.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

В межах курсу пропонується безкоштовне підвищення знань за рахунок проходження онлайн-курсу «Небайдужі: базові емоційні потреби та соціальна взаємодія». Студенти мають зареєструватись на платформі Prometheus, перейти на цей курс (https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+NI101+2023_T2) та уважно його опонувати. Неформальна освіта є альтернативою індивідуальному завданню та оцінюється також у 20 балів. Студент має завантажити на сторінку Moodle фотокопію сертифікату та прогресу проходження курсу.

Крім того, щоб оцінка була зарахована, необхідно заповнити та надіслати заяву та декларацію про участь у неформальній освіті. Підсумкова оцінка за неформальну освіту залежить від рівня прогресу: 100-80% - 20 балів, 79-60 % - 15 балів, 59-40 % - 10 балів, 39-20 % - 5 балів.

8. Види контролю і система накопичення балів

Поточний контроль знань		Сам. роб./ інд. завд./ неф.освіт.	Екзаме н	Сума
Атестація № 1 (30 балів)	Атестація № 2 (30 балів)			
Розділ 1	Розділ 2			
30	30	20	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

12-бальна шкала	30-бальна шкала	100-бальна шкала	Шкала ECTS	4-бальна шкала	Національна шкала екзамен/залік*
1	0-3	0-34	FX	2	Незадовільно
2	4-6	35-49			
3	7-9	50-59	F		
4	10-12	60-64	E	3	Задовільно
5	13-15	65-69			
6	16-18	70-74	D		
7	19-21	75-79	C	4	Добре
8	22-24	80-84			
9	25-27	85-89	B		
10	28	90-93	A	5	Відмінно
11	29	94-97			
12	30	98-100			

9. Рекомендована література

Основна:

1. Вступ до соціальної роботи: навч. посібн. / За ред. Т.В.Семигіної, І.І. Миговича. Київ: Академвидав, 2015. 304 с.
2. Історія, теорія і практика соціальної роботи в Україні: навч. посібн. Луганськ: Альма-матер, 2005. 408 с.
3. Купенко О. В. Соціальна робота: від теорії до практики. Суми: Сумський державний університет, 2019. 256 с
4. Лукашевич М. П., Семигіна Т. В. Соціальна робота: теорія і практика: Підручник. Київ: Каравела, 2015. 350 с.
5. Попович Г. Соціальна робота в Україні і за рубежом / Г. Попович. Ужгород, 2000. 343 с.

6. Семигіна Т. В. Розвиток у сучасній соціальній роботі підходів, орієнтованих на сильні сторони клієнтів // *Paradigms of the Modern Educational Process: Opportunities and Challenges for Society* (1st ed.). Dallas: Primedia eLaunch LLS, 2019. Р. 96-105.

7. Семигіна Т. Завдання соціальної роботи у контексті Цілей сталого розвитку. *Цілі сталого розвитку: глобальні та національні виміри*. М-ли міжнар.наук.-практ. конф (5-6 квітня 2017 р.) [За заг. ред. Семигіної Т.В.]. Київ: АПСВТ, 2017. С. 138-141.

8. Соціальна робота в Україні: навч. посібн. для студентів вузів / За заг. ред. І.Д.Зверевої, І.М. Лактіонової. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 256 с.

9. Соціальна робота в Україні: навч. посібн. для студентів вузів / За заг. ред. І.Д.Зверевої, І.М. Лактіонової. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 256 с.

Додаткова:

1. Лаврецький Р.В., Лоза А.С. Етичні дилеми в соціальній роботі. *Young Scientist*. 2017. № 12 (52). С.81-86.

2. Лукашевич М.П., Семигіна Т.В. Соціологія соціальної роботи. *Психологія і суспільство*. 2014. № 1. С. 107-149.

3. Семигіна Т. В. Розвиток власних теорій соціальної роботи: глобальні тенденції. *Розвивальний потенціал сучасної соціальної роботи: методологія та технології* : м-ли IV Міжнар. наук.-практ. конф. (15–16 березня 2018 року, Київ) / За ред. Ю.М. Швалба. Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2018. С. 90-94.

4. Семигіна Т. В. Теорії соціальної роботи. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / Заг. ред. І. Д. Зверева. Київ, Сімферополь: Універсум, 2012. С . 110-114.

5. Семигіна Т. В., Лиховид Д. О. Колективне насаження і самоорганізація територіальної громади. *Наукові записки НаУКМА*. 2015. Т.175. С. 257-265.

6. Семигіна Т. Міжнародна соціальна робота: глобальні пріоритети соціального розвитку і нове визначення соціальної роботи. *Вісник АПСВ*. 2015. № 1-2. С. 6-11.

7. Семигіна Т. Нові глобальні етичні принципи соціальної роботи. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*. 2019. № 1. С.70-85.

8. Семигіна Т.В., Грига І.М. та ін. Введення у соціальну роботу. Навч. посібник. Київ: Фенікс, 2001. 28. Семигіна Т.В., Чистякова А.О. Спортивно-дозвіллі практики у соціальній інтеграції дітей із порушеннями розумового розвитку. *Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна»*. 2019. № 18. С. 90-94.

9. Скрипка І. В., Семигіна Т. В. Практика колективного представництва інтересів в Україні (на прикладі людей, які живуть з

ВІЛ/СНІДом). *Наукові записки НаУКМА. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота*. 2014. Т. 162. С. 62–67.

10. Собочан А., Бертотті Т., Стром-Готфрід К. Етичні міркування у дослідженнях із соціальної роботи / Пер. з англ. Т. Семигіної. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*. 2019. № 1. С. 86-101.

11. Столярик О.Ю., Семигіна Т. В. Допомога сім'ями, які виховують дітей з аутизмом: що можуть соціальні працівники? *Pedagogical concept and its features, social work and linguology*. Dallas: Primedia eLaunch LLS, 2020. DOI: <https://doi.org/10.36074/pcaifswal.ed1.02>

12. Тюття Л. Т., Іванова І. Б. Соціальна робота: теорія і практика. Київ: ВМУРОЛ, 2004. 356 с.

13. Ярошенко А., Семигіна Т. Феміністична соціальна робота як професійне інвестування в жіночу солідарність. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*. 2019. № 1. С. 13-29.

Інформаційні ресурси:

1. Педагогічні, психологічні науки і соціальна робота. URL: <http://bit.ly/26xPYbD>

2. Про затвердження Етичного кодексу спеціалістів із соціальної роботи України: Наказ Міністерства у справах сім'ї, молоді та спорту від 9.9.2005 р. № 1965. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1965643-05>

3. Про соціальні послуги: Закон України від 17 січня 2019 р. № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>

4. Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю: Закон України № 2558-III від 21.06.2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14>

5. Семигіна Т. В. Соціальні послуги у територіальних громадах України: інновації правового регулювання // *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*. 2019. № 4. С. 65-75. URL: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Visnyk_4_2019-65-75.pdf.

Доповнення та зміни до робочої програми навчальної дисципліни

[illegible]